

Jerzy Zysnarski

Nekrolog gorzowski za rok 2011

Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny nr 19, 443-464

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Nekrolog gorzowski za rok 2011

Stanisław ADAMUS, pocztowiec, b. działacz polityczny (* 24 III 1939, Sompolno, † 14 II 2011, Gorzów). Posiadał wykształcenie wyższe ekonomiczne, od 1959 r. związany zawodowo z pocztą, jako st. asystent w Sompolnie w 1969 r. awansował na zastępcę dyrektora OUPPT w Gorzowie, w 1973 r. został dyrektorem OUPPT, a w 1975 r. – dyrektorem Wojewódzkiego Urzędu Poczty, w 1977 r. złożył rezygnację i został I zast. dyrektora WUP, w 1981 r. wrócił na stanowisko dyrektora WUP, odwołany w 1984 z powodu przejścia do pracy w aparacie partyjnym, w końcu 1988 r. został pełnomocnikiem do spraw utworzenia Dyrekcji Wojewódzkiej PPTT w Gorzowie, następnie wygrał konkurs na dyrektora, w wyniku kolejnej reorganizacji w 1992 r. został zastępcą dyrektora Rejonowego Urzędu Poczty, następnie – zastępcą naczelnika OUPPT Gorzów 1, ostatnio był głównym specjalistą w RUP, od 2004 r. na emeryturze. Od 1959 członek PZPR, w 1971–1973 był instruktorem w KMiP PZPR, 19 XII 1983 wybrany został sekretarzem ekonomicznym KM PZPR, funkcję tę pełnił do 1988 r. Był też członkiem honorowym europejskiego stowarzyszenia pocztowego „EuroJumelages”. Odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi (2004). Pochowany 16 II na cmentarzu komunalnym.

Mirosław BARA, pierwszy komendant wojewódzki Policji w Gorzowie (* 8 V 1944, Helenów, † 29 XI 2011, Gorzów). W 1963 ukończył LO w Wolborzu, później Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Wyższą Szkołę Oficerską MO w Szczytnie. Od 1966 pracował w Komendzie Powiatowej MO w Sulęcinie m.in. jako kierownik referatu kryminalnego, w 1975 awansował do nowo powstałej Komendy Wojewódzkiej MO w Gorzowie, był kierownikiem sekcji zabójstw Wydziału Kryminalnego, a od 1980 – inspektorem i st. inspektorem w Wydziale Inspekcji. Z chwilą utworzenia Policji z majora MO stał się podinspektorem i 27 VI 1990 mianowany komendantem wojewódzkim Policji w Gorzowie, na stanowisku tym pozostawał do połowy lat 90. Pogrzeb odbył się 2 XII na cmentarzu komunalnym.

Zofia BRISKE-KRAJEWICZ, aktorka (* 31 III 1922, Brześć nad Bugiem, † 18 II 2011, Skolimów), żona Adama Krajewicza, od 1988 wdowa. Zadebiutowała 22 VII 1955 na deskach Teatru Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze, w 2005 święciła 50-lecie pracy scenicznej; razem z mężem pracowała w Częstochowie, a od IX 1967 do VIII 1968 Gorzowie, w 1968–1983 – występowała w Teatrze Polskim w Bydgoszczy; w Gorzowie zagrała m.in. Ewę w „Radcach pana radcy” (14 I 1968) i panią Kapulet w „Romeo i Julia” (6 IV 1968).

Gabriel BÜTTNER, mjr rez., dr med., laryngolog, b. ordynator w Gorzowie (* 10 III 1915, † 15 V 2011, Poznań). Był ordynatorem Oddziału Laryngologicznego w 111 Wojskowym Szpitalu Rejonowym w Poznaniu, na początku lat. 60. został ordynatorem laryngologii w Szpitalu Miejskim w Gorzowie, następnie pełnił podobną funkcję w Ostrowie Wlkp. Przez wiele lat pracował także w szpitalach w Szwecji i w Niemczech. W Gorzowie należał w 1963 r. do organizatorów Amatorskiego Klubu Filmowego „Trzynastka” przy „Stilonie”. Pogrzeb odbył się 20 V na cmentarzu Miłostowo w Poznaniu.

Henryk (Stanisław) CICHY, dr inż., główny hodowca IHAR Małyszyn (* 17 IX 1951, Ostrobudki, pow. rawicki, † 6 I 2011, Gorzów). W 1969 ukończył LO w Rawiczu, w 1975 – studia na Wydziale Rolniczym AR w Poznaniu, w 1988 doktoryzował się pracą *Określenie odporności na pleśń śniegową pszenżyta ozimego*. Od 1977 r. związany z Zakładem Doświadczalnym Hodowli i Aklimatyzacji Roślin na Małyszynie, gdzie pracował jako specjalista, główny specjalista, a od 1997 – zast. dyrektora ds. naukowych, przez ostatnie 10 lat pełnił funkcję głównego hodowcy – kierownika Działu Hodowli Roślin w małszyńskim oddziale spółki Hodowla Roślin Strzelce (Grupa IHAR). Zajmował się hodowlą pszenżyta ozimego i jarego, rzepaku ozimego i jarego, był autorem i współautorem 26 odmian, 56 prac naukowych z zakresu hodowli odpornościowej, odporności na patogeny, agrotechniki, 15 doniesień popularno-naukowych i wdrożeniowych. Od 2000 był członkiem Lubuskiego Zespołu Porejestrówego Doświadczalnictwa Odmianowego, w 2004–2009 zasiadał w Radzie Doradczej Lubuskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, a w 2005–2009 – w Radzie Naukowej IHAR w Radzikowie, był też sekretarzem Społecznego Komitetu Budowy Domu Kultury na Małyszynie. Był laureatem Nagrody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i zdobywcą wielu medali na poznańskich targach. Pochowany 10 I na cmentarzu komunalnym.

Krzysztof (Witold) CIERKOŃSKI, sędzia Sądu Okręgowego w Gorzowie (* 9 IV 1949, Gorzów, † 22 XI 2011, Gorzów), syn Zbigniewa Cierkońskiego, współorganizatora I LO. W 1967 ukończył I LO w Gorzowie, następnie studia prawnicze, przed 1980 został sędzią Sądu Rejonowego, w 1982 uchwałą Rady Państwa został usunięty z urzędu, pracował jako radca prawny w SI „Warta”, angażując się jednocześnie w działalność Diecezjalnego Komitetu Pomocy Internowanym i Aresztowanym, w 1990 wrócił na stanowisko sędziego SR, a w 1995 awansował na sędziego Sądu Wojewódzkiego, później okręgowego. Już w 1990 został po raz pierwszy wojewódzkim komisarzem wyborczym, później wielokrotnie zasiadał też w składzie różnych komisji wyborczych. Za *zasługi w działalności na rzecz demokratyzacji prawa wyborczego i przeprowadzanych wyborów* został w 2000 odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, a w 2009 – Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. Zajmował się też regionalistyką, w NRHA nr 14/2007 opublikował „Krótką historię mostów kolejowych w Gorzowie”.

Henryk CYWIŃSKI, b. aktor-amator (* 5 XII 1923, † 15 II 2011, Gorzów). Był pracownikiem ZM „Gorzów”, jednym z pierwszych działaczy Stali Gorzów, znany jednak głównie z udziału w amatorskich przedstawieniach teatralnych w świetlicy ZM „Gorzów”. Wystąpił m.in. w programach „Pół żartem pół serio” (14 II 1953), „Wczasowe spotkanie” (28 VIII 1956), jako księgowy Męgorzowski w komedii Jurandota „Takie czasy” (22 V 1954). Pochowany 18 II na cmentarzu komunalnym.

Józef CZAPLA, b. działacz partyjny i gospodarczy (* 23 V 1937, Milno, woj. podolskie, † 10 III 2011, Gorzów). W wykształcenia nauczyciel, absolwent SN w Zielonej Górze w 1961, przed studiami uczył w Międzyrzeczu, a w 1961–1963 w Bukowcu, następnie został etatowym pracownikiem aparatu PZPR, w l. 1963–1969 pracował jako instruktorem KP PZPR w Świebodzinie, a w 1970–1973 był sekretarzem KP w Świebodzinie, następnie zastępcą kierownika wydziału w KW PZPR w Zielonej Górze, od 1 II do 31 V 1975 był I sekretarzem KP PZPR w Słubicach, a następnie kierownikiem Wydziału Organizacyjnego KW PZPR w Gorzowie. W 1978 został dyrektorem GPT „Warta-Torurist”, a w 1980–1989 był dyrektorem Wojewódzkiego Biura Projektów, w 1992 r. założył Zakład Projektowania i Realizacji Inwestycji „Daro”. Pochowany został 12 III na cmentarzu komunalnym.

Krystyna CZERNIEJEWSKA, prokurator Prokuratury Okręgowej (* 1954, † 13 VI 2011). Była naczelnikiem Wydziału Organizacyjnego Prokuratury Okręgowej w Gorzowie, jednocześnie zasiadała w Kolegium Prokuratury Apelacyjnej w Szczecinie. Pogrzeb odbył się 16 VI na cmentarzu komunalnym w Pyrzycach.

Wiktor Czyżewski, malarz amator, pionier miasta i senior plastyki (* 12 IV 1909, Wilno, † 16 IV 2011, Gorzów), osierocony w wieku 10 lat, wychowywał się u wuja. W czasie wojny bolszewickiej wywieziony do Pruszkowa, następnie do Zamościa, gdzie chodził do szkoły rzemieślniczo-przemysłowej ordynacji zamojskiej im. T. Kościuszki i został stolarzem, następnie pracował w szkole rzemieślniczej w Grodnie, zmobilizowany w 1939, okupację spędził w niewoli. W Gorzowie od X 1945, w 1946 pracował krótko w spółdzielni „Dąb”, następnie w spółdzielni „Meblostyl”, od 1974 na emeryturze. Malarstwem zajmował się od chwili wypadku, który uniemożliwił mu kontynuowanie pracy zawodowej, od 1954 przez rok uczęszczał do ogniska plastycznego, prowadzonego przez Jana Korcza, działał w Sekcji Plastyki Amatorskiej LTK, ok. 1980 był związany z Grupą Plastyków Amatorów przy Klubie GSM „Gong”, ostatnio z Grupą Twórczości Plastycznej „Azyl Art” przy GDK. Po raz pierwszy swe prace przedstawił w 1961 na Wystawie Lubuskiego Towarzystwa Kultury, brał udział w wielu indywidualnych i zbiorowych wystawach plastyki amatorskiej w kraju i w NRD. W 1980 na wystawie jubileuszowej z okazji 25-lecia pracy w „Kolejarzu” pokazał 63 obrazy, wykonane temperą i olejem, miał też wystawy jubileuszowe w 1985 i 1990 (Galeria Pax), ostatnia – z okazji 100-lecia urodzin i 51 lat twórczości artystycznej – odbyła się w IV 2009 r. w GDK. Ostatnie lata spędził w Hospicjum św. Kamila, zm. w kilka dni po 102. urodzinach, pogrzeb odbył się 20 IV na cmentarzu komunalnym w Gorzowie.

Anzelm (Grzegorz) DĘBICKI, b. dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych (* 21 III 1942, Toporów, † 13 XII 2011, Gorzów). Z zawodu nauczyciel, w 1964–1975 uczył w Zespole Szkół Mechanicznych, w 1976 został zatrudniony jako starszy inspektor w Wydziale II KW MO w Gorzowie, w 1977–1979 przebywał na Studium Podyplomowym w ASW MSW w Warszawie, następnie został st. inspektorem przy zastępcy komendanta ds. SB, w 1986–1987 w stopniu kapitana był zastępcą naczelnika Wydziału III WUSW w Gorzowie. Następnie wrócił do zawodu nauczyciela, od 1987 był wicedyrektorem Zespołu Szkół Zawodowych im. Sobieskiego, a w 1989–1995 jego dyrektorem. Pochowany 17 XII na cmentarzu komunalnym.

Tadeusz FEDER, burmistrz Strzelec Kraj. (* 10 VI 1958 Strzelce Kraj., † 9 XI 2011, Gorzów). Ukończył studia historyczne na UAM w Poznaniu, następnie podyplomowe studia z zarządzania na Uniwersytecie Szczecińskim. Od lat związany z samorządem lokalnym, był radnym powiatowym, w 1998–2002 – wicestarostą, a w 2005–2006 – starostą pow. strzelecko-drezdeneckiego. W 2006 wygrał wybory na burmistrza Strzelec Kraj, w reelekcji w 2010 uzyskał aż 81,07% głosów. Uprawiał biegi przełajowe, był członkiem zarządu Stowarzyszenia Woldenberczyków. Popełnił prawdop. samobójstwo, z raną kłutą serca został przewieziony do szpitala w Gorzowie, gdzie zmarł, pogrzeb odbył się 12 XI, kondukt żałobny przeszedł przez miasto od kolegiaty strzeleckiej na cmentarz komunalny.

Matej FERJAN, żuźlowiec (* 5 I 1977, Lublana, † 22 V 2011, Gorzów). Karierę sportową zaczął od narciarstwa klasycznego, po kontuzji kolana został żuźlowcem, reprezentując zrazu barwy Słowenii, następnie Węgier, od 1998 jeździł w polskiej lidze, był zawodnikiem GKM Grudziądz (1998–1999), ZKS Zielona Góra (2000), Włókniarza Częstochowa (2001), Kolejarza Opole (2002), KM Ostrów Wlkp. (2003–2004, 2006), KSŻ Krosno (2005), od 2007 w Stali Gorzów, z którą awansował do ekstraklasy, tu też kupił mieszkanie i zamieszkał, w 2009 jeździł dla GTŻ Grudziądz, następnie w Starcie Gniezno (2010) i Stali-Marma Rzeszów (2011), 24 V 2011 miał rozpocząć starty w zespole Vetlandy (Szwecja); W 1998 został brązowym medalistą IMŚ juniorów, był 5-krotnym mistrzem Słowenii (1997–2001) i 4-krotnym mistrzem Węgier (2003, 2004, 2006, 2007), w 2007 r. wygrał kryterium asów Polskich Lig Żużlowych. Sympatię gorzowian zyskał, ujawniając próbę przekupstwa w czasie starań Stali o awans do ekstraklasy. Został znaleziony martwy w swym samochodzie, zaparkowanym w boksie garażowym bloku, w którym mieszkał, przyczyną śmierci było przedawkowanie środków odurzających, pożegnanie w Gorzowie miało miejsce 24 V 2011 w kościele św. Wojciecha, pochowany został 30 V 2011 w rodzinnej Lublanie.

Andrzej FIŁODA, muzyk i kompozytor, nauczyciel (* 28 V 1952, † 2 X 2011, Warszawa?). W 1967 ukończył SP nr 2 w Gorzowie, a w 1967–1972 uczył się w II LO. Uprawiał zawód muzyka, w 1994–1999 uczył w Zespole Szkół nr 69 w Warszawie, pracował też w Młodzieżowym Domu Kultury im. Wł. Broniewskiego w Warszawie, współpracował z zespołami muzycznymi, pisał piosenki, był m.in. autorem piosenki finałowej Gali Śródmiejskiego Festiwalu Młodych Talentów w 2009 r. w Warszawie. Pochowany został 6 X na cmentarzu komunalnym w Gorzowie.

Klemens FRANCISZKOWSKI, ślusarz, pionier ZM „Gorzów” (* 20 IX 1929, Wągrowiec, † 25 VI 2011, Gorzów), z rodziny o tradycjach kowalskich od 3 pokoleń, brat kolejarza, który już w III 1945 przyjechał do Gorzowa. Od 6 VIII 1945 r. zatrudniony był w Fabryce Traktorów i Maszyn Rolniczych, następnie ZM „Gorzów”, zaczynał jako uczeń ślusarski, następnie ślusarz-modelarz w Wydziale Narzędziowni, w 1970 pozostawał ślusarzem brygady remontowo-konserwacyjnej w Wydziale Odlewni, ostatnio był brygadzystą w brygadzie remontowej odlewni, od 1982 – na emeryturze, pracując nadal na pół etatu, należał do zasłużonych racjonalizatorów. Od 1945 działacz OMTUR, od 1948 – ZMP, od 1952 – członek PZPR, w 1956–1971 był I sekretarzem OOP, następnie członkiem KKP, w 1953–1968 – członkiem egzekutywy KMIP PZPR. W 1967 r. został laureatem plebiscytu na „Lubuszanie Roka”, odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim OOP, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, odznakami „Za zasługi w rozwoju woj. zielonogórskiego” i „Za zasługi dla woj. gorzowskiego”, odznaką honorową m. Gorzowa. Spoczywa na cmentarzu komunalnym.

Tadeusz FROŃ, prawnik, tłumacz przysięgły, b. działacz SD (* 15 IV 1937, † 30 IX 2011, Gorzów). Ukończył zaocznie studia na UAM. Pracował jako nauczyciel w Goleniowie i Szczecinie, w 1970–1974 przebywał we Francji, w Gorzowie od 1974, pracował m.in. jako pilot wycieczek w „Gromadzie” i kierownik działu w Wojewódzkim Zrzeszeniu Prywatnego Handlu i Usług. Od 1978 – członek SD, od 1981 – pracownik etatowy w Wojewódzkim Komitecie SD, zrazu jako kierownik Wydziału Organizacyjnego, od 1984 – sekretarz WK SD, od 1989 – wiceprzewodniczący WK SD, w 09.1990 został jednocześnie dyrektorem Biura Wykonawczego WK SD, był też członkiem prezydium Centralnej Komisji Rewizyjnej SD. Ostatnio pracował jako tłumacz przysięgły j. francuskiego, był też członkiem zarządu Spółdzielni Usługowo-Wytwórczej „Opus” i Stowarzyszenia Uniwersytetu III Wieku, gdzie wykładał język francuski. Spoczywa na cmentarzu komunalnym.

Adam FURTAN, redaktor „Rolnika Lubuskiego” (* 24 XII 1948, † 16 VI 2011). W 1967 r. ukończył LO nr 19 w Gorzowie. Pracował w Ośrodku Doskonalenia Rolniczego w Lubniewicach, gdzie od 1990 wydawał miesięcznik „Rolnik Gorzowski” (od III 1999 – „Rolnik Lubuski”). Spoczywa na cmentarzu komunalnym w Gorzowie.

Włodzimierz GIERAŁTOWSKI, mgr inż. architekt i urbanista, współprojektant gorzowskiego śródmieścia (* 16 II 1921, Warszawa, † 22 XII 2011, tamże), w 1940 zdał konspiracyjnie maturę w Państwowym Gimnazjum i Liceum Męskim im. A. Mickiewicza w Warszawie, w 1951 ukończył Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej. W 1950 r. na łamach „Architektury” opublikował pracę *Śląskie miasta owalnicowe*, w której zawarł wytyczne odbudowy opracowane przez Katedrę Urbanistyki Politechniki Warszawskiej, był później kierownikiem Biura Projektów Typowych i Studiów Budownictwa Miejskiego w Warszawie i zast. naczelnego architekta Warszawy. Jego zespół wygrał w 1957 r. konkurs na odbudowę śródmieścia Gorzowa, później nadzorował realizację projektu. Był zastępcą członka (1980–1982) i członkiem (1982–1984) Zarządu Oddziału SARP w Warszawie.

Dariusz (Wojciech) GŁUCHY, przedsiębiorca (* 1970, † 18 XI 2011). Założyciel firmy Honda Głuchy i Spółka, był współwłaścicielem Grupy Gezet, w 2008 uhonorowany nagrodą Geparda Biznesu. Pasjonat motoryzacji, jeździł na quadach, zginął w wypadku drogowym, pochowany 25 XI na cmentarzu komunalnym w Ulimiu.

Jan [Janusz] GRAŻYŃSKI-PIORUN wł. **Jan Piorun**, ppłk, b. szef PUBP w Gorzowie († 18 VII 2011, Wrocław?), w 1955 zmienił nazwisko na Grażyński, w ostatnich latach życia i w nekrologu Grażyński-Piorun. Kombatant LWP, skądinąd nieznan, po wojnie w organach bezpieczeństwa, 1 XII 1950 został p.o. szefem Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Gorzowie w randze zastępcy szefa, funkcję tę pełnił do 30 XI 1951, później prawdop. kierował PUBP w Głogowie, 1 VIII 1955 w stopniu kapitana został zast. naczelnika Wydziału IV w WUBP we Wrocławiu, dalszy jego los nie jest znany. Jako członek dolnośląskiego oddziału Związku Żołnierzy LWP został w 2005 odznaczony rosyjskim medalem „60 lat Zwycięstwa w Wielkiej Wojnie Ojczyźnianej”, a w 2009 – złoty medalem „Za zasługi dla obronności kraju”, anonimowy nekrolog, w którym tytułowany jest jako „Kolega i Przyjaciel”, ukazał się 23 VII 2011 w stołecznym wydaniu „Gazety Wyborczej”.

Jerzy HERMANOWICZ, architekt (* 20 I 1928, Baranowicze, † 28 V 2011, Gorzów), wdowiec po Barbarze Dobrzyńskiej-Hermanowicz (1942–2010). Po studiach osiadł w Gorzowie, w 1961 r. uzyskał uprawnienia budowlane, razem z bratem Józefem był autorem projektu przebudowy kościoła pw. św. Stanisława Kostki w Gorzowie (1975–1977) oraz nowego kościoła w Kostrzynie (1974–1978), zaprojektował też kościół w Wardyniu, zbudowany w 1982–1986 w kształcie ryby z kamienia polnego. Pochowany 1 VI na cmentarzu komunalnym.

Helena IDCZAK, mgr farmacji, kierownik apteki „Malwa” (* 30 VIII 1945, Złotniki, † 5 XI 2011, Gorzów). Przez wiele lat pracowała w aptece Szpitala Psychiatrycznego, następnie Polikliniki MSW w Gorzowie, od 1998 – współwłaścicielka – do spółki z synem Karolem – apteki „Malwa” przy ul. Sybiraków 27. Pogrzeb odbył się 9 XI na cmentarzu komunalnym.

Aleksander ILNICKI, działacz sportowy, b. kierownik stadionu żużlowego (* 18 XI 1931, Ilnik, † 25 VII 2011, Gorzów). B. żołnierz zawodowy, od lat 60. zatrudniony w Zakładach Mechanicznych „Gorzów”, w 1970–1985 pełnił funkcję kierownika drużyny „Stali”, będąc jednocześnie kierownikiem stadionu żużlowego i kierownikiem zawodów, od lat 90. na emeryturze. Odznaczony był m.in. odznaką honorową „Za zasługi dla woj. gorzowskiego” i odznaką honorową miasta Gorzowa. Pochowany 27 VII na cmentarzu komunalnym.

Jacek JACKOWSKI, nauczyciel (* 6 X 1940, Błotnica, † 25 V 2011). W l. 1975–1991 był dyrektorem Szkoły Podstawowej nr 5, należał do współzałożycieli Gorzowskiego Towarzystwa Pomocy Szkole. Pogrzeb odbył się 28 V na cmentarzu komunalnym.

Andrzej JASTAK, dr med., kardiolog (* 1945, † 24/31 V 2011, Gorzów)¹. Współorganizator Oddziału Kardiologicznego w Gorzowie, pracownik Poradni Kardiologicznej. Pochowany w Toruniu, zapewne w grobie rodzinnym.

Antoni JURASZ, b. aktor gorzowski (* 27 IV 1922, Cięcina k. Żywca, † 23 III 2011, Katowice). W 1951 ukończył PWST w Warszawie, pracę zawodową zaczynał w Teatrze WP w Łodzi, gdzie w 1949 zadebiutował na scenie, pracował następnie w Teatrze Polskim w Poznaniu (1950–1951), Domu WP w Warszawie (1952–1955), Teatrze Powszechnym (1955–1977), przez jeden sezon w Zielonej Górze, następnie w Teatrze Ziemi Mazowieckiej (1958–1960), jeden sezon pracował w Gdańsku, od XI 1961 do II 1962 w Gorzowie, gdzie zagrał w „Syrencie” (3 XII 1961), Doktora Kosa w „Jadzi wdowie” (30 XII 1961) i Jana w „Ślubach panińskich” (3 II 1962). W 1962 odszedł do Sosnowca, gdzie występował z przerwami do 1991, w międzyczasie pracował też w Zabrzcu, Katowicach i Nowej Hucie.

Tadeusz KALISZ, b. prezbiter zboru baptystycznego w Gorzowie (* 1 XI 1934, Siedliszcze k. Chełma, † 6 VIII 2011, Chełm), syn Józefa i Marii z d. Tywoniuk, baptystów, ochrzczony 4 X 1953 w Rudce. Od ok. 1970 przez 11 lat był duszpasterzem zboru baptystycznego w Gorzowie, 1 XI 1981 rozpoczął pracę w zborze w Chełmie, w 1981–1994 był także prezbiterem okręgowym Okręgu Lubelskiego, w 1980–1984 zasiadał także Naczelnej Radzie Kościoła, ze względu na stan zdrowia w III 1994 zrezygnował z pracy w zborze i w Okręgu Lubelskim, od 1999 na emeryturze, pozostając honorowym radnym i starszym zboru. Pochowany 9 VIII 2011 r. na cmentarzu komunalnym w Chełmie.

Helena KARBOWA z d. Pawłowska, restauratorka (* 30 III 1936, Poznań, † 26 II 2011, Gorzów), wdowa po Jakubie Karbowym (1934–1988). Po śmierci męża prowadziła kawiarnię „Krokus” przy ul. Wawrzyniaka 65.

Roman KEMPSKI, b. dyrektor Zespołu Szkół Specjalnych nr 14 (* 18 VIII 1953, Gorzów, † 28 XII 2011, tamże). W 1976–1980 studiował na AWF w Gorzowie, w 1980–1987 pracował w Szkole Podstawowej nr 17. 25 VIII 1995 wygrał konkurs na dyrektora Zespołu Szkół Specjalnych nr 14, na stanowisku tym do 31 VIII 2004. Pochowany 2 XII na cmentarzu komunalnym.

Janusz (Kazimierz) KIERZKOWSKI, przedsiębiorca, b. kolarz (* 26 II 1947, Borek, gm. Deszczno, † 19 VIII 2011, Wrocław). Był najbardziej utytułowanym kolarzem torowy w dziejach polskiego cyklizmu, specjalista w wyścigu na 1 km ze startu zatrzymanego, mistrz (1973) i medalista mistrzostw świata, trzykrotny olimpijczyk (1968, 1972, 1976), brązowy medalista IO w Meksyku (1968).

1 Informacja o śmierci znalazła się w wiadomościach parafialnych parafii św. Józefa w Toruniu z 31 V 2011, z zaznaczeniem, że zmarły pochodził z Gorzowa i zmarł w minionym tygodniu.

Ryszard KOŁODZIEJ, działacz ludowy, b. poseł i wiceminister (* 4 XII 1948, Dębno, † 4 I 2011, tamże). Ukończył Studium Nauczycielskie, a w 1978 – Wydział Ogólnorolny WSR w Szczecinie, pracował następnie jako inspektor w Centrali Nasiennej w Chojnie, nauczyciel w SP w Boleszkowicach i inspektor oświaty rolniczej w Wojewódzkim Ośrodku Postępu Rolniczego w Lubniewicach i Kalsku, był też kierownikiem Międzykółkowej Bazy Maszynowej w Boleszkowicach i kierownikiem Rejonowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Dębnie. W 1989 pozostawał prezesem MGKZSL w Dębnie, następnie został prezesem ZW PSL w Gorzowie, w 1989 r. zdobył mandat nr 100 w tzw. sejmie kontraktowym, był też posłem PSL w Sejmie II kadencji (1993–1997), w 1992 został dyrektorem Wydziału Rolnictwa UW, a w 1993–1997 był dyrektorem generalnym i podsekretarzem stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, w 1997–2001 zajmował się doradztwem gospodarczym, w III 2001 został głównym inspektorem skupu i przetwórstwa artykułów rolnych, a od 1 I do 25 IX 2003 – głównym inspektorem w nowo powstałej Głównej Inspekcji Jakości Artykułów Rolno-Spożywczych, w 2003–2006 kierował Oddziałem Terenowym Agencji Rynku Rolnego w Gorzowie, następnie był doradcą firmy „Centrostal” w Bydgoszczy”, w 2008 wrócił na stanowisko dyrektora OT ARR w Gorzowie. Zmarł po długiej chorobie, pogrzeb odbył się 10 I na cmentarzu w Dębnie.

Kazimierz KOŁOWROTKIEWICZ, lekarz medycyny (* 23 XII 1930, † 25 IX 2011, Gorzów). Pracował w szpitalu psychiatrycznym. Pochowany 29 IX na cmentarzu komunalnym.

Wojciech KRAJENTA, ks. kanonik, proboszcz w Kowalowie, dziekan rzepiński (* 22 IV 1948, Międzyrzecz, † 4 XII 2011, Słubice). Wyświęcony 16 VI 1974 r. w Żarach, następnie był wikariuszem w Zielonej Górze, Witnicy i Gorzowie, a 7 X 1981 został proboszczem parafii św. Apostołów Piotra i Pawła w Kowalowie, od 1 II 2003 pełnił też obowiązki dziekana w Rzepinie. Przez wiele lat był kwatermistrzem gorzowskich pielgrzymek pieszych na Jasną Górę. Zm. po długiej chorobie w słubickim szpitalu, uroczystościom pogrzebowym, które odbyły się 8 XII, przewodniczył bp Stefan Regmunt, ordynariusz zielonogórsko-gorzowski, pochowany został obok kościoła parafialnego w Kowalowie.

Wojciech KRETOWICZ, dr med., onkolog (* 19 IX 1942, † 23 VIII 2011, Gorzów). Pochowany 26 VIII na cmentarzu komunalnym.

Hanna KRZEWSKA-LIS, malarka, uczestniczka „Stolika nr 1” (* 20 IV 1928, Włocławek, † 1 II 2011, Lubin). Od 1929 r. mieszkała w Warszawie, dzieciństwo spędziła na Żoliborzu, ukończyła SP nr 68, uczyła się też w Gimnazjum Aleksandry Piłsudskiej i na tajnych kompletach, odbywających się m.in. w jej domu, w 1951 ukończyła liceum plastyczne we Wrocławiu, następnie studiowała na Wydziale Ceramiki Artystycznej PWSSP we Wrocławiu, w 1957 uzyskała dyplom pod kierunkiem prof. Mieczysława Pawełki. W 1944 r. pracowała jako najmłodsza sanitariuszka w powstańczym szpitalu, po powstaniu wraz z matką wywieziona została do KL Ravensbrück, trafiła do jego filii w Königsberg/Chojnie, gdzie pracowała przy budowie lotniska. Po studiach

pracowała w 1958–1960 w oddziale dziecięcym MBP w Świebodzinie, w VIII 1960 została wraz z mężem Henrykiem Lisem (ślub w 1956 r.) zatrudniona w „Stilonie”, gdzie mieli zaprojektować i przemaalować wnętrza hal włókienniczych, w 1975–1981 kierowała delegaturą BWA Wrocław w Legnicy, później pracowała w BWA w Lubinie, gdzie spędziła ostatnie lata życia, posiadała też pracownię w Leszczynie, 6 km. od Złotoryi, gdzie pracowała od wiosny do jesieni. Należała wraz z mężem do aktywnych członków gorzowskiej bohemy, założyła sekcję plastyczną w Społecznym Ognisku Artystycznym, brała udział w kilku wystawach, uprawiała malarstwo pejzażowe. W 1981 zaangażowała się w działalność wydawniczą NSZZ „Solidarność” w Legnicy, zaprojektowała sztandar związkowy dla Zakładów Górniczych „Lubin”, w 1981 r. opracowała katalog wystawy fotograficznej E. Ciołka, *Stocznia Gdańska sierpień 80* w BWA Legnica. Spoczywa na nowym cmentarzu komunalnym w Lubinie przy ul. Zacisze (cmentarz „Zacisze” w Oborze k. Lubina).

Aleksander KULISZ, ppłk WP (* 5 I 1918, Dubnicko, † 11 IV 2011, Gorzów). W 1944 w stopniu kapitana służył w 4. zapasowym pułku piechoty, w 1956 r. w stopniu majora dowodził 10. Batalionem Czołgów i Artylerii Pancernej w Nysie, biorącym udział w pacyfikowaniu Poznania. Pochowany 15 IV w grobie żony Władysławy (1928–2008) w nowej alei zasłużonych cmentarza komunalnego.

Wincenty LALKO, b. wicedyrektor Oddziału ZUS (* 26 IX 1946, Kotła, † 14 IV 2011, Zielona Góra). W 1970 r. ukończył studia magisterskie na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym SGPiS w Warszawie, a w 1983 – studia podyplomowe z zakresu ubezpieczeń społecznych. W l. 1970–1973 był wiceprezesem ds. handlu w WSS „Społem” w Zielonej Górze, następnie kierował Wydziałem Handlu Przemysłu i Usług w Urzędzie Powiatowym w Sulęcinie, w 1975 został głównym ekonomistą w Zakładach Mechanicznych „Gorzów”, ale już w 1976 objął stanowisko zastępcy dyrektora gorzowskiego oddziału ZUS z siedzibą w Sulęcinie, a w 1982 r. został przeniesiony do Zielonej Góry na stanowisko zastępcy dyrektora ds. świadczeń Oddziału ZUS. Był autorem kilku poradników dotyczących systemu ubezpieczeń społecznych, wydawanych przez firmę „Konsfin” Zielone Góra, zajmował się popularyzacją prawa o ubezpieczeniach na łamach prasy. Odznaczony m.in. Srebrnym Krzyżem Zasługi i złotą odznaką „Za zasługi dla woj. gorzowskiego”. Zmarł po ciężkiej chorobie, pochowany 16 IV w Zielonej Górze na cmentarzu komunalnym na Jędrzychowie.

Andrzej ŁASKAWY, kpt rez. WP, radny powiatowy (* 8 VIII 1956, Krzyż, † 18 IV 2011, Kostrzyn). Ukończył LO w Krzyżu, a w 1975–1979 studiował w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Rakietowych i Artylerii im. gen. Józefa Bema w Toruniu, po promocji skierowany do 113 pułku artylerii w Kostrzynie, gdzie zajmował stanowiska od dowódcy plutonu, baterii, aż do dowodzenia dywizjonem artylerii, od 1990 pełnił służbę wojskową w jednostce wojskowej w Wędrzynie, gdzie z powodów zdrowotnych został przeniesiony do rezerwy, następnie był kierownikiem oddziału „Stalexport Wielkopolska”. Aktywny działacz kostrzyński, był członkiem SLD, koła Związku Byłych Żołnierzy Zawodowych, przez wiele lat był wiceprezesem KKS „Celuloza”, w 1998–2006 był radnym Rady Miejskiej w Kostrzynie, pełniąc od 2002

funkcję wiceprzewodniczącego, w 2006 wybrany do Rady Powiatu. Pochowany 21 IV z honorami wojskowymi na cmentarzu komunalnym w Kostrzynie.

Marian MARCINKIEWICZ, b. kierownik kin w Gorzowie (* 29 VI 1930, † 22 XI 2011, Gorzów), ojciec Kazimierza, b. premiera, oraz Mirosława i Arkadiusza. Pochodził spod Lidy, po wojnie w Białymstoku, od końca lat. 40. – w Gorzowie. Z zawodu – krawiec, swoje wyroby sprzedawał zrazu na własnym straganie, w międzyczasie ukończył studia kulturoznawcze, później był kierownikiem kina „Słońce”, a od 1975 „Kopernik”. Członek PZPR, był lektorem KM PZPR, a w 1981 – delegatem na miejską konferencję PZPR, także działaczem TPPR. Pogrzbek odbył się 25 XI na cmentarzu komunalnym.

Florian MARCIŃCZYK, b. wicewojewoda gorzowski (* 20 IX 1941, Scietkowszyzna, † 9 I 2011, Gorzów). W 1955–1959 ukończył LO w Ełku. Od 1969 był sekretarzem ds. ekonomicznych, a w 1973–1975 – I sekretarzem KP PZPR w Żaganiu, 1 VI 1975 został kierownikiem Wydziału Ekonomicznego KW PZPR w Gorzowie, a 14 I 1980 – członkiem Egzekutywy i Sekretariatu KW, od 14 VII 1980 do 30 IX 1989 był wicewojewodą gorzowskim, choć już z początkiem V 1989 złożył dymisję z powodów osobistych, zrezygnował też funkcji członka KW PZPR. Pochowany został 13 I w alei zasłużonych cmentarza komunalnego.

Leon MAZUR, pedagog (10 IV 1940, † 10 IX 2011, Gorzów?). W 1999–2006 kierował Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Lipkach Wielkich, był też wiceprezesem Oddziału Lubuskiego TPD. Spoczywa na cmentarzu komunalnym w Gorzowie.

Władysław MAZUREK, inż., b. dyrektor „Zrembu”, b. prezes „Stali” (* 1 I 1933, Kamionka Wielka, † 29 XII 2011, Gorzów). Pracę zawodową rozpoczął w ZM „Gorzów”, gdzie awansował do stanowiska głównego technologa, w l. 70. przeniósł się do „Zrembu”, gdzie był dyrektorem technicznym, następnie dyrektorem naczelnym, na tym stanowisku co najmniej do 1985. Jako pracownik ZMG należał do aktywnych działaczy „Stali”, w 1961 został kierownikiem sekcji żuźlowej, a w 1964–1967 był prezesem klubu. Jako dyrektor techniczny w „Zrembie” zorganizował oddział wojewódzki SIMP i w l. 1976–1979 na stał na czele jego pierwszego zarządu, później reprezentował gorzowskie środowisko techniczne we władzach federacji NOT. Zmarł po długiej chorobie, pochowany 4 I 2012 r. na cmentarzu komunalnym.

Jerzy MIECZNIKOWSKI, „Więciadz”, „Witold Orłowski”, „Raszka”, harcerz Rzeczypospolitej, pionier gorzowskiego harcerstwa (* 29 I 1924, Łowicz, † 3 VI 2011, Łódź), brat o. Stefana Miecznikowskiego (1921–2004), jezuita, kapelana łódzkiej „Solidarności”. Ukończył szkołę ćwiczeń przy łowickim Seminarium Nauczycielskim, a następnie rozpoczął naukę w Pierwszym Państwowym Liceum i Gimnazjum im. ks. Józefa Poniatowskiego, jednocześnie był członkiem 10. Mazowieckiej Drużyny Harcerzy im. J. K. Ordona w Łowiczu, przyrzeczenie harcerskie złożył w 1935 r., w czasie okupacji należał do Szarych Szeregów, grupa hm. Jana Kopałki „Antka”, 8

III 1945 wraz z 8 innymi harcerzami z oddziału wziął udział w napadzie na więzienie w Łowiczu i uwolnieniu ponad 70 więźniów, w tym „Cyfry” (Zbigniew Ferenta) i innych członków AK, akcja ta, nazwana „Małym Arsenalem”, została udokumentowana w książce *Uwolnić „Cyfrę”* (Wydawnictwo Szarych Szeregów „Łoza”, 1995, wyd. III – 2000). Ukrywając się, w 1945 przyjechał z 2 kolegami do Gorzowa, gdzie pod prawdziwym nazwiskiem uczęszczał na Miejskie Kursy Maturalne (maturę zdał w 1947 jako słuchacz III. kursu Państwowego Koedukacyjnego Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych), jako „Raszka” pracował, zaś pod fałszywym nazwiskiem „Orłowski” prowadził IV Męską Wodną Drużynę Harcerską im. Stefana Czarnieckiego, w 1946 był także przybocznym hufca ZHP, a w 1947 – zastępcą komendanta. W ramach II Centralnej Akcji Szkoleniowej w 1946 r. ukończył też kurs podharc mistrzowski nad jeziorem Turawskim koło Opola, w IV 1946 zorganizował kolarską wyprawę na I Złot Młodzieży Polskiej w Szczecinie, w VI 1946 uczestniczył w Zlocie Drużyn Wodnych Chorągwi Wielkopolskiej, a w 1947 – w obozie w Kołobrzegu. W IX 1947 opuścił Gorzów, by rozpocząć studia na AWF w Warszawie, w 1950 za wiedzą władz ZHP ujawnił się WUBP w Poznaniu, otrzymał wtedy nakaz pracy w Łodzi, aresztowany w IV 1952 został skazany na 12 lat pozbawienia wolności. W 1955 wyszedł na wolność i dokończył studia w zakresie wychowania fizycznego, pracował w Łodzi jako nauczyciel i instruktor harcerski w Szkole TPD nr 6 (obecnie XXVI LO w Łodzi), od 1955 r. był członkiem PTTK, od 1978 – przewodnikiem imprez na orientację, w 2002 r. został honorowym przewodnikiem. W 1977 w stopniu harcmistrza PL był komendantem obozu „Stalowej Trzynastki” z Łodzi w Jastrzębiej Górze, był jednym z założycieli ZHR w 1989 r., pozostając przewodniczącym KIHAM. Pochowany został 10 VI 2011 na Starym Cmentarzu przy ul. Ogrodowej w Łodzi.

Witold MIELCZAREK, porucznik rez. MW, sportowiec i działacz sportowy (* 25 X 1919, Łódź, † 20 X 2011, Gorzów). W 1939 r. brał udział w obronie Helu, później przebywał w stalagu i na robotach przymusowych. Po wojnie zamieszkał w Lubiszynie, w l. 1948–1978 pracował w „Biowecie”. Był członkiem PPS, a następnie PZPR, w 1946 r. pozostawał sekretarzem koła PPS w Lubiszynie, w 1946–1948 radnym Powiatowej Rady Narodowej w Gorzowie, później był radnym miejskim. W l. 40. uchodził za znanego sportowca na terenie miasta, w czasie Świąta Sportu 1947 w barwach „Polonii” wygrał rzut dyskiem, zajął też 2. miejsce w skoku w wżwyż, a w rzucie kulą zajął 3. miejsce. Był też sekretarzem Klubu Motorowego „Unia”, w 1948 r. zorganizował przy PIW (dziś „Biowet”) Klub Oświatowo-Sportowy PEIWU. Pochowany został 28 X 2011 r. na cmentarzu komunalnym.

Jan MINOROWICZ, sybirak, działacz społeczny, b. radny (* 1 V 1922, Wołków k. Lwowa, † 21 IV 2011, Gorzów). W 1936 r. został uczniem Kolegium OO. Reformatorów we Lwowie, naukę zakończył na 4 klasie Gimnazjum nr 12, aresztowany 12 VI 1940 pod zarzutem działalności antysowieckiej w kościele, więziony był u „Brygidek” i w Starobielsku, dwa razy skazywany na obóz pracy, przebywał m.in. w Norylsku (Krasnojarski Kraj), zwolniony 18 VI 1954, pozostał na przymusowym zesłaniu. 28 XII 1955 r. wrócił do Polski, od 20 II 1956 r. mieszkaniec Gorzowa, do emerytu-

ry pracował w Wydziale Energetycznym „Stilonu”, gdzie uzyskał tytuł czeladnika, a następnie mistrza. W 1957 r. był mężem zaufania, w 1958–1963 przewodniczącym Rady Oddziałowej, w 1962 został członkiem Zarządu ZKS „Stilon”, odpowiedzialnym za organizację imprez masowych, w 1961–1984 był radnym MRN, jako wiceprzewodniczący społecznego komitetu budowy ul. Pomorskiej kierował w 1971 r. budową ulicy i linii tramwajowej. Był organizatorem oddziału Związku Sybiraków i pierwszym przewodniczącym. Odznaczony był m.in. Krzyżem Kawalerskim OOP, Srebrnym Krzyżem Zasługi (1970), medalami XXX- i XL-lecia PRL, licznymi odznaczeniami regionalnymi i resortowymi, w 1971 r. otrzymał odznakę Zasłużonego Pracownika „Stilonu” (legitymacja nr 4). Opublikował wspomnienia „Więzień Gorłagu D 509” (Gorzów 1998, pierwodruk w „Ziemi Gorzowskiej” w 1988/89), opracował też monografię rodzinnej wsi i parafii, pierwsze wyd. w 1994, drugie wydanie „Wołków-Kołczyn: dzieje parafii i parafian” (Gorzów 2004). Pogrzbek odbył się 26 IV na cmentarzu komunalnym.

Janina MRAZEK-KOCZYŃSKA, b. aktorka gorzowska (* 25 III 1931, † 14 X 2011, Skolimów), wdowa po Jerzym Koczyńskim (1929–2000), także aktorze. Od co najmniej 1954 r. grała w Teatrze Nowym w Warszawie, gdzie zadebiutowała 30 XII 1954 r. rolą Liesel w „Niemcach”, w 2004 święciła 50-lecie pracy scenicznej. Następnie grała w Białymstoku (1955–1959), w Teatrze Powszechnym w Łodzi i Teatrze Ziemi Łódzkiej (1959–1961), w Kielcach (1961–1963), w Toruniu (1963–1965), Zielonej Górze (1965–1967), gdzie poznała swego męża, odtąd występowali razem, w Tarnowie (1967/68), Kielcach (1968–1970), Częstochowie (1970–71), Gnieźnie (1971/72), Grudziądzu (1972–1974), od IX 1974 do VIII 1978 – w Gorzowie, następnie w Koszalinie (1978/79), Kaliszu (1979/80), Grudziądzu (1982–1985), ostatnio w Teatrze im. Solkiego w Tarnowie (1985–1997), gdzie przeszła na emeryturę. W Gorzowie zagrała m.in. Grubą w „Karabinach” (8 XII 1974), Fosforyczną Kobietę w „Akcje przerywanym” (4 V 1975), Wiedźmę w „Balladynie” (15 II 1976), Matkę w „Przebudzeniu wiosny” (5 II 1977), Musiałową w „Protokole z pewnego zebrania” (26 IV 1977). W ostatnich latach zagrała w kilku filmach i serialach, w tym „Job czyli ostatnia szara komórka” (2006) i „Jeszcze nie wieczór” (2008). Pochowana została 19 X 2011 r. w kwaterze aktorskiej cmentarza w Skolimowie.

Izabella NIEWIAROWSKA-WOŁOSZYŃSKA, b. aktorka gorzowska (* 30 VIII 1928, † 14 III 2011, Warszawa), wdowa po Wiesławie Wołoszyńskim (1924–2005), też aktorce. Debiutowała na scenie w 1950 w Teatrze Młodego Widza w Poznaniu, następnie grała w Teatrze Miejskim w Częstochowie (1953–1954), gdzie poznała swego męża i odtąd występowali wspólnie na scenach Szczecina, Grudziądza, Gniezna, Zielonej Góry i od IX 1975 – Gorzowa, skąd przeniosła się w 1984 do Teatru im. Bogusławskiego w Kaliszu, od 1991 – na emeryturze. W ciągu 9 sezonów na gorzowskiej scenie zagrała m.in. Repnikową w „Rozstaniu w czerwcu” (16 V 1976), operatorkę dźwigu w „Protokole z pewnego zebrania partyjnego” (26 IV 1977), rolę tytułową w monodramie „Maria” (23 IV 1977), Celową w „Dulle Griet” (14 I 1978), Profesor Ekermanową w „Egzaminie” (4 III 1978), Panią Dyndalską w „Damach i huzarach” (26 VIII 1978), Narcyzę w „Chłopcach” (26 IV 1981), Bonę w „Barbarze Radziwił-

łównie” (6 III 1982), Hankę w „Kopciuszku” (3 XII 1983). Pochowana 14 III 2011 r. na cmentarzu północnym w Warszawie.

Leonard OLECHNOWICZ, geodeta i fotograf (* 3 V 1957, Lida [Pietrowice], † 17 IX 2011). W 1976 ukończył LO w Drezdenku, pracował jako geodeta w Wydziale Geodezji i Katastru UM w Gorzowie. Od 1975 r. członek GTF, wielokrotnie uczestniczył w salonach fotograficznych FIAP oraz w wystawach indywidualnych i zbiorowych GTF, laureat wielu nagród; trzykrotnie (1998, 2002 i 2007) prezentował swoje prace w Małej Galerii GTF, swoje zdjęcia prezentował też w Saragossie (Hiszpania), Chorwacji, Luksemburgu, Serbii i Argentynie. Pochowany został 22 IX 2011 w Starym Kurowie.

Tadeusz (Jan) PIOTROWICZ, prezes SM „Górczyn” (* 29 VIII 1950, Poznań, † 18 V 2011, Gorzów). Z wykształcenia magister administracji, przez ponad 30 lat związany ze Spółdzielnią Mieszkaniową „Górczyn”, od 2005 r. – prezes SM. Pogrzeb odbył się na cmentarzu junikowskim w Poznaniu.

Włodzimierz PUCZYŃSKI, doc. dr, emerytowany wykładowca AWF, działacz sportowy, b. radny (* 20 I 1931², Chojnice, † 30 VI 2011, Gorzów). W l. 1946–1950 uczył się w Liceum Pedagogicznym w Złotowie, następnie ukończył AWF w Warszawie, w 1971 doktoryzował się nauk wychowania fizycznego. Po studiach pracował w Koszalinie, a w 1972–1991 – jako nauczyciel akademicki w AWF w Gorzowie, kierując Pracownią Metodyki Wychowania Fizycznego, był też zastępcą dyrektora Instytutu Wychowania Fizycznego w Zamiejscowym Wydziale Wychowania Fizycznego AWF, w 1974–1977 – prodziekanem ds. studenckich, a w 1984–1990 – prodziekanem ds. dydaktyki. Od 1991 r. – na emeryturze, założył wtedy spółkę cywilną Biuro Usług Szkoleniowych „Sportkurs”. W l. 1994–1998 zasiadał w RM z listy SLD. Był aktywnym działaczem sportu akademickiego, należał do założycieli Klubu Uczelnianego AZS w 1972 r., w 1974 został pierwszym prezesem Klubu Środowiskowego SZS-AZS Gorzów, a w 1976 – prezesem KS AZS AWF, którym kierował do 1979, ponownie w l. 1995–1996, w 1984–1996 był też członkiem Zarządu KS AZS, w 1977–1980 zasiadał w ZG AZS, a w 1981–1987 był członkiem Prezydium ZG AZS. Był jednym z inicjatorów Wojewódzkiej Komisji Polskiego Komitetu Olimpijskiego w 1977, od 1993 stał na czele nowo utworzonej Gorzowskiej Rady Olimpijskiej, a w 1999–2002 – Lubuskiej Rady Olimpijskiej, później prezes honorowy. W młodości był junakiem SP, w 2004 założył w Gorzowie koło Stowarzyszenia Weteranów Pracy Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” 1948–1955. Był autorem wielu referatów, autorem i współautorem wielu publikacji o sporcie gorzowskim i Pomorza Środkowego. Pochowany 25 VII 2011 r. na cmentarzu komunalnym w Gorzowie.

---

2 W nekrologu napisanym przez Halinę Hanusz i Zigniewa Szafkowskiego w „Akademicki Przegląd Sportowy” nr 8/2011 – błędnie 26.01.1931.

Marek PUDEŁKO, aktor, nestor gorzowskiej sceny (* 21 IV 1945, Chełm Lubelski, † 4 VIII 2011, Gorzów). Ukończył LO w Chełmie Lubelskim, po 3. roku przerwał studia na geologii we Wrocławiu. Od lat szkolnych związany z teatrem amatorskim, w XII 1971 zaangażowany został jako adept i inspicjent w teatrze gorzowskim, później zdał egzamin aktorski i od 1976 zatrudniony jako aktor, tu założył rodzinę i pracował z przerwami do emerytury w 2003, w sezonie 1983/84 pracował w Zielonej Górze, w 1989–1991 w Jeleniej Górze, a w 1996–1998 pozostawał bez etatu. Zadebiutował jako Żołnierz w „Świętej Joannie” (25 III 1972), ale dopiero w 1999 obchodził benefis 25-lecia pracy scenicznej. Do 1984 r. zagrał ponad 50 ról, największą popularność zyskał, grając rolę tytułową w „Przygodach dobrego wojaka Szwejka” (10 X 1984), a także Janka w „Chacie za wsią” (15 V 1984), był specjalistą od ról charakterystycznych i komediowych, jak Omnivor w „Igraszkach z diabłem” (26 I 1975) czy Czerstwa Kobieta (rola niema) w „Akcji przerywanym” (12 X 1976), grał też m.in. Ilję w „Czapajewie” (29 X 1972), Pawła w „Pierwszy dniu wolności” (17 XI 1973), Kapelana w „Damach i huzarach” (21 VI 1992), Inspektora Traughtona w „Love and Marriage” (13 III 1993), Edka w „Tangu” (2 X 1993), Kubusia Puchatka w „Puchatku, Prosiaczkę i Kłapouchym” (12 II 1994). Od 1994 r. występował z kapelą „U Zbycha”, pisał także sonety. Wystąpił także jako kościelny Franek w serialu „Warto kochać” (2005–2006). Zm. w gorzowskim szpitalu po półrocznych zmaganiach z chorobą nowotworową, pochowany 8 VIII na cmentarzu komunalnym.

Florian RELIS, dr, nauczyciel i archiwista (* 8 VIII 1941, Rogoźno Wlkp., † 5 X 2011). W 1966 ukończył studia na WSP w Krakowie, doktoryzował się na UAM w 1982 r. W 1964 r. przeniósł się z Rogoźna do Gorzowa, do 1968 pracował jako nauczyciel w Technikum Elektro-Mechanicznym, następnie w ZPJ „Silwana”, od 16 III 1976 do 17 VIII 1990 był kierownikiem Oddziału Archiwum Państwowego w Gorzowie, a od 1 IX do 1 XII 1978 – także p.o. dyrektorem WAP w Zielonej Górze, od 1990 na rencie. Od lat 60. uprawiał wędkarstwo, w 1983 r. złowił lina dł. 58 cm i o wadze 3,3 kg (rekord Polski).

Lucyna (Michalina) ROMANÓW-SZMYTKIEWICZ z d. Kwaśnik, b. naczelnik Wydziału Zasobów Lokalowych (* 15 IX 1944, Łysaków, † 12 V 2011, Gorzów). Długoletni pracownik Urzędu Miejskiego, od 2005 na emeryturze. Pochowana 19 V na cmentarzu komunalnym.

Wacław SERAFINOWSKI, szewc i kupiec, pionier miasta (* 4 IX 1919, Szczurawice, pow. Ostrów Wlkp., † 30 III 2011, Gorzów). W czasie okupacji przebywał na robotach w obozie Germendorf, w drodze powrotnej od 27/28 IV 1945 w Gorzowie. Od 1 V 1945 pracował w Zarządzie Miejskim jako administrator okręgu w dzielnicy „Zachód”, później był kierownikiem referatu administracyjnego. Po 15 IX 1946 zatrudnił się w zakładzie szewskim teścia, od 1951 r. pracował w ramach spółdzielni „Postęp”, w 1957 r. stworzył własny zakład szewski, w 1968 r. była to pracownia obuwia przy Marchlewskiego 22 (Pocztowa 20), później sklep obuwniczy. Od 1957 należał do SD, przez co najmniej 3 kadencje pozostawał wiceprzewodniczącym MK SD. Od 1958 r. był członkiem Spółdzielni Rzemieślniczej, gdzie pełnił m.in. funkcję

przewodniczącego Rady Nadzorczej, dwukrotnie zasiadał w zarządzie Cechu Rzemiosł Różnych: w 1962–1965 a w 1973–1977 był skarbnikiem. Był też członkiem zarządu Klubu Pioniera. Odznaczony m.in. Srebrnym Krzyżem Zasługi (1977), Medale XXX-lecia PRL (1974), odznaką „Za zasługi w rozwoju woj. zielonogórskiego (1975) i „Za zasługi dla woj. gorzowskiego (1980). Pochowany został 5 IV na cmentarzu komunalnym.

Józef SIELCZAK, pionier miasta i gorzowskiego sportu (* 30 VII 1916, Warowice, † 7 II 2011, Gorzów). W czasie okupacji pracował w niemieckim górnictwie, od 12 II 1946 w Gorzowie, gdzie podjął pracę w „Ursusie”, od 1 I 1982 na emeryturze. Był działaczem sportowym, jednym z pierwszych organizatorów lekkiej atletyki w mieście. Odznaczony m.in. medalem Zwycięstwa i Wolności 1945, Odznaką Grunwaldzką, odznaką „Zasłużonego działacza kultury fizycznej”. Pochowany na cmentarzu komunalnym.

Halina (Maria) SPORNA, inż., b. naczelną inżynier PWiK (* 5 VIII 1926, Sosnowiec, † 7 VII 2011, Gorzów). W 1949 ukończyła klasę humanistyczną Państwowego Gimnazjum i Liceum w Gorzowie, następnie Wydział Inżynierii Sanitarnej Politechniki Wrocławskiej, od 1954 pracownik Politechniki Śląskiej w Gliwicach. W III 1958 wróciła do Gorzowa, gdzie objęła stanowisko zastępcy dyrektora MPWiK i naczelnego inżyniera, przez 32 lata pozostawała bliskim współpracownikiem dyr. Zbigniewa Hawelki, od 1990 na emeryturze. W pierwszym okresie dorabiała pracą w „Sanepidzie” i szkole, gdzie uczyła rysunków; od 1968 członek Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej przy Wydziale BUA. Spoczywa na cmentarzu komunalnym w Gorzowie.

Roman STRASZ, b. naczelnik Sulęcina (* ok. 1933, † 8 V 2011, Sulęcín). Z zawodu nauczyciel, w 1954 r. ukończył Liceum Pedagogiczne, w 1982 został naczelnikiem miasta i gminy Sulęcín. Pochowany 11 V na cmentarzu komunalnym w Sulęcín.

Lucjan SULEJMAN, prokurator PO w Gorzowie († 24 X 2011). Przez wiele lat był prokuratorem rejonowym w Choszcznie, ostatnio – prokuratorem Prokuratury Okręgowej w Gorzowie, pracował w Wydziale II Postępowania Sądowego. Był też znanym w środowisku prawniczym tenisistą. Pochowany 31 X na cmentarzu komunalnym w Choszcznie.

Jerzy SZABŁOWSKI, b. kierownik stadion i b. kierownik drużyny żużlowej „Stali” (* 8 IV 1938, Adamów, † 16 XII 2011, Gorzów). W Gorzowie od lat 60., pracował ZM „Gorzów”, skąd został oddelegowany do pracy w Klubie Sportowym „Stal”, był kierownikiem stadionu żużlowego i kierownikiem drużyny żużlowej, w tej roli co najmniej w 1980–1987; był jedynym działaczem, który mógł się poszczycić, iż przyczynił się do zdobycia przez „Stal” wszystkich siedmiu złotych medali Drużynowych Mistrzostw Polski (1969, 1973, 1975, 1976, 1977, 1978, 1983). Pogrzb odbył się 19 XII na cmentarzu komunalnym.

Wojciech (Maria) SZMYTKIEWICZ, mgr inż., przedsiębiorca (* 26 I 1950, Poznań, † 31 V 2011, Gorzów), syn Mariana i Marii, farmaceutów, brat Tomasza, b. wiceprezydenta. Absolwent I LO (1967), z zawodu elektronik, był współwłaścicielem spółki „Mistar”. Pochowany 9 VI na cmentarzu komunalnym w grobie żony Lucyny Romanów-Szmytkiewicz (1944–2011).

Irena ŚWIECIK, z d. Hardziejewicz, nauczycielka, sybiraczka (* 1927, † 14 XI 2011), jej rodzina została w 1940 r. wywieziona z leśniczówki w Krewie, pow. oszmiański do Krasnojarska, przebywała w miejscowościach Tupik, Tujm i Iljus, repatriowana w 1946. W l. 50-70. była kierowniczką d. Szkoły Podstawowej nr 32 w Chwałęcicach, ostatnio zasiadała w zarządzie fundacji „Złota Jesień” w Gorzowie. Była autorką wspomnień i opowiadań o tematyce sybirackiej, sporządził w rękopisie *Zapiski syberyjskie, czyli dzieje pewnej rodziny*, w książce *20 lat Koła Związku Sybiraków w Gorzowie Wielkopolskim* (2010) opublikowała opowiadanie *Wygnańcy pod opieką Bożej Opatrzności*. Pogrzeb odbył się 18 XI na cmentarzu w Baczynie.

Tomir (Wojciech) VITALI, lekarz neurolog, b. ordynator szpitala w Gorzowie (* 27 XI 1936, Warszawa, † 19 IV 2011, Gorzów). W 1966 ukończył Akademię Medyczną w Poznaniu, po studiach przez wiele lat pracował na oddziale neurologicznym szpitala w Międzyrzeczu Obrzycach, w l. 1979–1992 był dyrektorem szpitala w Działdowie, następnie praktykował w Ciechanowie, później do emerytury pracował jako ordynator Oddziału Neurologii SW w Gorzowie, do końca życia praktykował w GLS. Od 1998 był zastępcą naczelnego rzecznika odpowiedzialności zawodowej na okręg gorzowski, wybierany trzykrotnie. W 1959–1960 dostarczał teksty do kabaretu „Fagocyt” przy AM w Warszawie, w Międzyrzeczu założył kabaret „Średni Panowie Trzej”. Odznaczony był m.in. Krzyżem Kawalerskim OOP (2001). Urna z prochami spoczęła 5 V 2011 w grobie rodzinnym na cmentarzu powązkowskim w Warszawie.

Christa WOLF, z d. Ihlenfeld, światowej sławy pisarka niemiecka (* 8 III 1929, Landsberg, † 1 XII 2011, Berlin), córka landsberskiego kupca Ottona Ihlenfelda i Herty. Do 1945 uczyła się w landsberskim gimnazjum [„Hermann Goering Schule”], maturę zdała w 1949 r. w „Oberschule” w Bad Frankenhausen, w 1949–1953 studiowała germanistykę w Jenie i Lipsku. Tuż po wojnie pracowała jako sekretarka wójta pewnej wsi pod Schwerinem, po studiach została współpracownikiem „Deutschen Schriftstellerverband”, była lektorką w różnych wydawnictwach, jak też redaktorem czasopisma „Neue Deutsche Literatur”, od 1962 utrzymywała się z pisanie. Już w 1972 r. odbyła pierwszą podróż na Zachód, do Paryża, odwiedziła też Szwecję, Finlandię, Francję i USA, gdzie otrzymała doktorat h.c. na Ohio State University. W 1955–1977 była członkiem „Schriftstellerverband der DDR” [= związek pisarzy NRD], wykluczona z powodu publicznych listów w obronie Wolfa Biermanna, pozbawionego obywatelstwa NRD, w 1984 została członkiem „Akademie der Künste der DDR” [= akademii sztuki NRD], a także – europejskiej akademii nauki i sztuki w Paryżu, w 1986 przystąpiła do „Freie Akademie der Künste” [= wolna akademii sztuki] w Hamburgu. Od 1949 należała do SED, w 1959–1962 była zarejestrowana

w Stasi jako nieoficjalny współpracownik pod ps. „Margarete”, z powodu oskarżeń i krytyki przebywała dłuższy czas w USA, a następnie znalazła się w szpitalu. Zadebiutowała w 1961 opowiadaniem *Moskauer Novelle*, rozgłos przyniosła jej powieść *Der geteilte Himmel* (1963) / *Niebo podzielone* (1966), sfilmowana w 1964, do wspomnień z dzieciństwa wróciła książką *Nachdenken über Christa T.* (1969) / *Rozmyślania nad Christą T.* (1974) i powieścią *Kinderheismuster* (1976) / *Wzorce dzieciństwa* (1981), opublikowała też *Lesen und Schreiben. Aufsätze und Betrachtungen* (1972), *Till Eulenspiegel* (1972, sfilmowana w 1975), *Unter den Linden. Drei unwahrscheinliche Geschichten* (1974) / *Kota Maksymiliana nowe poglądy na życie* (1977), *Kein Ort. Nirgends* (1979) / *Ni miejsca na ziemi* (1982), *Fortgesetzter Versuch. Aufsätze, Gespräche, Essays* (1979) *Geschlechtertausch. Drei Erzählungen* (1980), *Lesen und Schreiben. Neue Sammlung* (1980), *Kassandra* (1983) / *Kasandra* (1991?), *Ins Ungebundene geht eine Sehnsucht. Gesprächsraum Romantik. Prosa. Essays* (1985), *Die Dimension des Autors. Essays und Aufsätze, Reden und Gespräche. 1959–1985* (1986), *Störfall. Nachrichten eines Tages* (1987), *Ansprachen* (1988), *Sommerstück* (1989), *Was bleibt. Erzählung* (1990), *Reden im Herbst* (1990), *Sei begrüßt und lebe. Eine Freundschaft in Briefen, 1964–1973. Christa Wolf und Brigitte Reimann* (1993), *Auf dem Weg nach Tabou. Texte 1990–1994* (1994) *Christa Wolf und Franz Fühmann. Monsieur – wir finden uns wieder. Briefe 1968–1984* (1995), *Medea: Stimmen* (1996), *Hierzulande Andernorts. Erzählungen und andere Texte 1994–1998* (1999), *Leibhaftig. Erzählung* (2002) / *Az do trzewi* (2006), *Ein Tag im Jahr. 1960–2000* (2003), *Mit anderem Blick* (2005). Za swą twórczość otrzymała liczne nagrody, jak „Kunstpreis der Stadt Halle” (1961), „Heinrich-Mann-Preis” (1963), „Nationalpreis 3. Klasse der DDR” (1964), „Theodor-Fontane-Preis” (1972), „Bremer Literaturpreis” (1977), „Georg-Büchner-Preis” (1980), „Franz-Nabl-Preis”, „Schiller-Gedächtnispreis” (1983), „Österreichischer Staatspreis für Europäische Literatur” (1985), „Geschwister-Scholl-Preis” „Weinpreis für Literatur”, „Nationalpreis 1. Klasse der DDR” (1987), „Rahel-Varnhagen-von-Ense-Medaille der Stadt Berlin” (1994), „Elisabeth-Langgässer-Literaturpreis”, „Samuel-Bogumil-Linde-Preis”, „Nelly-Sachs-Preis” (1999), „Deutscher Bücherpreis” (2002), „Hermann-Sinsheimer-Preis” (2005). W Gorzowie mieszkała przy *Wilhelm-Kranich-Straße* (Asnyka), wyjechała z miasta 29 lub 30 I 1945, rodzina osiadła w Meklemburgii, w 1962–1976 mieszkała w Kleinmachnow pod Berlinem, następnie w Berlinie, przy Friedrichstraße 133. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 13 XII 2011 r., pochowana została na cmentarzu Dorotheenstdt (Berlin-Mitte), w pożegnaniu pisarki brała udział grupa gorzowian z prezydentem miasta Tadeuszem Jędrzejczakiem.

Damian ZAWITKOWSKI, OFMCap., b. gwardian w Gorzowie (* 1932, Jankowice, † 20 XI 2011, Nowe Miasto n. Pilicą). W 1949 r. wstąpił do Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów, a w 1956 r. przyjął święcenia kapłańskie, był rekolekcjonistą i misjonarzem ludowym, spowiednikiem, duszpasterzem głuchych. Pełnił różne funkcje w klasztorach, w l. 1973–1976 był przełożonym domu zakonnego w Gorzowie, w tej roli 1 VIII 1976 poświęcił tymczasową kaplicę wybudowaną na czas remontu kościoła św. Stanisława Kostki. Następnie w Zakroczymiu i Białej Podlaskiej jako rekolekcjonista i animator ruchu trzeźwości, ostatnie lata spędził w klasztorze w Nowym

Mieście nad Pilicą. Był współautorem zbioru 20 pieśni patriotycznych, towarzyskich i religijnych *Śpiewaj z nami* (Hejnał Płock 2000), zajmował się także krótkofalarstwem (SQ5DY).

Stanisław ZIELNIK, adwokat (* 4 VII 1927, Warszawa, † 27 VI 2011, Gorzów). 4 VI 1960 wpisany został na listę adwokatów Izby Adwokackiej w Zielonej Górze, był członkiem Zespołu Adwokackiego nr 1 w Gorzowie, na emeryturze zamieszkał w Zdroisku. zmarł w gorzowskim hospicjum, pochowany na cmentarzu komunalnym.

Halina ŻYTKOWIAK, b. wokalistka „Dandysów” (* 1947, † 22 III 2011, Los Angeles). Karierę wokalną rozpoczęła w 1964 r. w zespole „Meteory” w klubie studenckim Politechniki Poznańskiej, zadebiutowała na Festiwalu Młodych Talentów w Szczecinie, w l. 1966–1967 śpiewała w zespole „Tarpány” Edwarda Hulewicza, razem z nim nagrała ówczesny przebój *Siała baba mak*. W 1967 r. Bogdan Ordona ściągnął ją do zespołu „Dandysi”, który działał przy klubie „Pod Filarami” w Gorzowie i cieszył się ogólnokrajową renomą, od 1968 śpiewała w zespole „Amazonki”, który zdobył w Opolu nagrodę za debiut, w 1969–1973 i 1976–1978 była wokalistką zespołu „Trubadurzy”, później zarzuciła działalność estradową; była drugą żoną Krzysztofa Krawczyka, z którym wyjechała do USA, po rozwodzie pozostała dłużej w USA, z tego związku syn Krzysztof Igor Krawczyk (* 1973); chorowała na raka.

Suplement (lata 2009–2010)

Rafał (Antoni) BILIŃSKI, b. piłkarz wodny (* 11 X 1947, Gorzów, † 11 III 2009, tamże). W poł. lat 60. należał do czołowych zawodników drużyny piłki wodnej „Stilon” Gorzów. Spoczął 20 III 2009 na cmentarzu komunalnym.

Krystyna BORKOWSKA, nauczycielka (* 9 V 1947, † 10 II 2010, Gorzów). W l. 1993–2004 pracowała w Szkole Podstawowej Katolickiego Stowarzyszenia Wychowawców. Spoczywa na cmentarzu komunalnym.

Arkadiusz (Józef) DRZEWIECKI, inż., b. koszykarz (* 30 VII 1934, Brwinów, † 11 IX 2009, Gorzów). W 1953 ukończył LO nr 18 (I LO), następnie studia inżynierskie, pracował w „Stilonie”, był współtwórcą stołu spawalniczego, który w 1977 został zarejestrowany w Urzędzie Patentowym. W końcu lat 50. należał do czołowych zawodników drużyny koszykarskiej „Unii” Gorzów. Pochowany 15 IX 2009 r. na cmentarzu komunalnym.

Henryk Gościniak, inż., b. pracownik naukowy „Stilonu”, wynalazca (* 24 XI 1929, Lusowo, † 1 IV 2010, Gorzów). Prawdop. absolwent klasy mat-fiz. Gimnazjum w Lesznie w 1949, po studiach zatrudniony w „Stilonie”, gdzie w 1959 r., jako pracownik Wydziału Chemicznego, otrzymał mieszkanie w tzw. bloku awaryjnym przy ul. Walczaka. Był jednym ze współtwórców rewelacyjnej metody odzyskiwania

kaprolaktamu w procesie depolimeryzacji, z tej racji stał się współwłaścicielem co najmniej dwóch patentów: *Zmiana procesu technologicznego i konstrukcji reaktora przegrupowania* (1962) i *Sposób wytwarzania kaprolaktamu z odpadów poliamidowych* (1970), był także współwynałazcą *Sposobu otrzymywania czystej soli glauber-skiej z odpadowego roztworu siarczanu sodu* (1962). Pochowany 5 VI 2010 r. na cmentarzu komunalnym.

Leszek GRUNTKOWSKI, lekarz weterynarii, kierownik lecznicy w Słońsku, fotografik, poeta, b. radny (* 10 V 1937, Lubasz k. Czarnkowa, † 18.10.2010, Słońsk). Ukończył WSR w we Wrocławiu, gdzie w 1966 otrzymał dyplom lekarza weterynarii, po zakończeniu wstępnego stażu został ordynatorem w PZLZ w Słońsku, a 1 IX 1968 – kierownikiem lecznicy. Przez 25 lat prowadził w Słońsku „azyl dla zwierząt”, poddając kuracji i rehabilitacji setki zwierząt. Napisał dwie książki: *Przywrócić naturze* (2006), *Azyl dla dzikich zwierząt* (2010), robił też zdjęcia, napisał również 30 wierszy okolicznościowych. Działal aktywnie w Zrzeszeniu Lekarzy i Techników Weterynarii, był m. in. przewodniczącym sądu koleżeńkiego (1980–1984), od 1984 zasiadał w prezydium Zarządu Oddziału Gorzowskiego, od 1992 był członkiem Lubuskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej. Działacz ludowy, był prezesem KG ZSL (1968–1970), przez 3 kadencje (1969–1984) był radnym GRN w Słońsku, a w 1980 wybrany został do WRN w Gorzowie. Odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Srebrną Odznaką Honorową Lekarzy i Techników Weterynarii, odznaką „Za wzorową pracę w służbie weterynaryjnej”, odznaką „Za zasługi w rozwoju województwa gorzowskiego”, odznaką „Centaur Lubuski” (zasłużony dla Lubuskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej). Pochowany 22 X na cmentarzu w Słońsku.

Bronisław IŚKÓW, malarz amator (* 9 XII 1933, Kozaki, † 22 IX 2009, Gorzów). Pochodził z Kozaków pod Lwowem, skąd cała parafia repatriowała się do Pyrzan k. Witnicy, on sam po wojsku podjął pracę w GZPJ („Silwana”), gdzie przez prawie 30 lat był kierownikiem pracowni plastycznej. Zajmował się też fotografowaniem i filmowaniem, uprawiał malarstwo amatorskie, namalował m.in. panoramę „Dwie ojczyzny” na ścianie domu sołtysa w Pyrzanach, jak też freski w kościołach w Dzie-duszycach i Pyrzanach. Pochowany 25 IX 2009 na cmentarzu komunalnym.

Janina KAR CZ, przedszkolanka (* 15 I 1940, Głuźek, † 26 VI 2009, Gorzów). Prawd. absolwentka LO w Zawierciu w 1960 r. W 1975–1980 kierowała przedszkolem nr 10 w Gorzowie przy ul. Lelewela (os. Staszica), następnie uczyła wychowania przed-szkolnego w SN. Pochowana 1 VII 2009 na cmentarzu komunalnym.

Jerzy KNIAŻ, b. żuźłowiec i trener żuźłowy (* 3 I 1948, Gniezno, † 17 VIII 2009). Wychowanek Startu Gniezno (1966–1972), następnie zawodnik Stali Rzeszów (1973–1975) i Stali Toruń 1976–1981), trzykrotny finalista mistrzostw Polski par klubowych (1976–1978). Po zakończeniu kariery zawodniczej uznanie zdobył jako trener żuźłowy, prowadził m.in. drużyny Stali Gorzów (1998), Startu Gniezno, Apa-tora Toruń i Polonii Bydgoszcz.

Ryszard ŁASZCZ, ks. prałat, dr teologii, b. wicerektor WSD w Paradyżu (* 2 VII 1937, Żółkiewka. k. Krasnego Stawu [Dębinka], † 22 III 2009, Zielona Góra), pochodził z Lubelszczyzny, dorastał na obszarze parafii Stobno k. Trzcianki, ukończył Wyższe Seminarium Duchowne w Gorzowie, przyjmując 14 V 1961 święcenia kapłańskie w gorzowskiej katedrze, studiował też we Francji, broniąc na uniwersytecie w Strasburgu doktorat z teologii dogmatycznej. Po święceniach pracował jako wikary w parafii Najświętszego Zbawiciela w Zielonej Górze, następnie w parafii katedralnej w Gorzowie, od 2 X 1972 wykładał teologią dogmatyczną i język francuski w WSD w Paradyżu, gdzie 24 VI 1980 został wicerektorem, a 1 X 1990 objął parafię pw. Niepokalanego Poczęcia NMP i św. Jakuba Apostoła w Dąbrówce Wlkp., gdzie pracował do 2006 r., jako emeryt zamieszkał w Domu Księży Emerytów w Zielonej Górze. 10 XII 1984 został wyróżniony godnością prałata honorowego Jego Świątobliwości. Zmarł w zielonogórskim szpitalu, ceremoniom pogrzebowym przewodniczył ks. bp Stefan Regmunt, ordynariusz zielonogórsko-gorzowski, pochowany na cmentarzu komunalnym w Zielonej Górze.

Mikołaj MOSKALEWICZ, b. radny (* 4 IV 1930, Wilno, † 19 XII 2010, Gorzów). Skądinąd nieznaną, był w 1965–1969 radnym MRN i zasiadał w komisji porządku i bezpieczeństwa publicznego.

Kazimierz MOTYLEWSKI, aktor (* 6 II 1936, Łódź, † 28 XII 2009, Tarnów). W 1964 ukończył wydział aktorski krakowskiej PWST, gdzie zagrał kilka ról w przedstawieniach szkolnych, pracował następnie w Teatrze Polskim we Wrocławiu (1964–1966), w Wałbrzychu (1966–1970), od IX 1970 do VIII 1974 w Gorzowie, następnie w Kaliszu (1974), Szczecinie (1975–1978), Bydgoszczy (1979–1987), Łodzi (1988), Radomiu (1989/90), a w 1991–2002 w Rzeszowie. W Gorzowie zagrał co najmniej w 14 przedstawieniach, zyskując od początku duże uznanie jako odtwórca roli tytułowej w „Kordianie” (28 XI 1970), zagrał też Księcia Walii w „Henryku IV” (27 III 1971), Leandera w „Szelmostwie Skapena” (28 IV 1971), Trofimowa w „Wiśniowym sadzie” (11 IX 1971), Roberta w „Rodeo” (9 X 1971), Konrada w „Wyzwoleniu” (20 XI 1971), Janka w „Kocie w butach” (7 I 1972), Hrabiego Warwicka w „Świętej Joannie” (25 III 1972), Hajmona w „Antygonie” (30 IX 1972), Fiodora w „Czapajewie” (29 X 1972), Królewicza w „Śpiącej królownie” (12 I 1973), rolę w „Róży” (15 IV 1973), Jana w „Pierwszym dniu wolności” (17 XI 1973) i Dyapanazego Nibka w „W małym dworcu” (31 III 1974).

Wacław Karol PROSKURNICKI, b. dyrektor PGR Marwice (* 16 IX 1916 Raba, † 24 XI 2010, Gralewo). Co najmniej od l. 60. był dyrektorem PGR w Marwicach, na tym stanowisku do 1971. Mieszkał w Gralewie, zm. w domu, pochowany 29 XI na cmentarzu komunalnym w Gorzowie.

Jan PYZIAK, b. dyrektor PDD w Gorzowie (* 7 II 1933, Coubert, † 13 XI 2010, Gorzów). Był wychowawcą w Państwowym Domu Dziecka w Świebodzinie, nie później niż w końcu lat 60. został dyrektorem PDD w Gorzowie, którym kierował do emerytury. Pochowany 17 XI 2010 na cmentarzu komunalnym w Gorzowie.

Leszek SADZIKOWSKI, b. aktor gorzowski (* 22 VIII 1929, † 18 II 2009, Bydgoszcz). Zadebiutował w 1948 r. na scenie Teatru Polskiego w Szczecinie, później grał w Łodzi (1951–1952), w Teatrze Ziemi Opolskiej (1952–1954), w Warszawie (1954–1959), Kielcach (1961), Wałbrzychu (1965), w Zielonej Górze, skąd w IX 1970 trafił do Gorzowa, w VIII 1972 odszedł do Rzeszowa, następnie w Grudziądzu (1975–1979 i 1982–1984), w Gnieźnie 1979–1981 i Bydgoszczy (1986–2000). W Gorzowie zagrał co najmniej w 4 sztukach, był Mefistofešem i Carem w „Kordianie” (28 XI 1970), Don Manuelem w „Niewidzialnej kochance” (16 I 1971), Tomaszem Percy i Arcybiskupem Yorku w „Henryku IV” (27 III 1971) i Filozofem w „Żartach moich dni” Zdzisława Morawskiego (16 V 1971).

Antoni SAMUJŁOWICZ, b. hokeista (* 8 VII 1955, Nowogródce, † 22 I 2009, Gorzów). W 1973 ukończył przyzakładową Zasadniczą Szkołę Zawodową w kl. ślusarz. Był jednym z najlepszych zawodników w historii sekcji hokejowej ZKS Stilon, grając w Centralnej Lidze Juniorów strzelił w sezonie 1970/71 aż 43 bramki, był też członkiem kadry narodowej juniorów. W drużynie Stilonu grał do rozwiązania sekcji w 1982. Pochowany 27 I 2009 na cmentarzu komunalnym.

Jan SIWIEC, nauczyciel, pionier Wysokiej (* 1925, † 25 I 2009). Od co najmniej 1946 r. w Wysokiej, był pierwszym nauczycielem w powiecie, który 27 VI 1946 otrzymał 400-złotowe stypendium, przyznane przez Powiatową Radę Narodową. Pochowany 31 I na cmentarzu w Wysokiej.

Jan STYPUŁKOWSKI, b. piłkarz „Stilonu” (* 1 VIII 1954, Bydgoszcz, † 14 VIII 2009, Chojnice). W 1972–1978 grał w Zawiszy Bydgoszcz (16 bramek), z którą wywalczył awans do I ligi, w 1978–1980 rozegrał 50 spotkań w barwach „Stilonu”, strzelając 1 gola, latem 1980 przeszedł do Chemika Kędzierzyn-Koźle, następnie grał w Chemiku Bydgoszcz (1980–1983), Brda Bydgoszcz (1983–1984). Zm. w hospicjum w Chojnicach.

Adam SZUSTER, proboszcz w Gralewie (* 12 IX 1949, Lemierzycze, † 21 I 2009, Gralewo). Absolwent WSD w Paradyżu, wyśw. 22 VI 1980 w kościele seminaryjnym w Gościkowie-Paradyżu, od 1985 był proboszcz w Wielisławicach, 27 VIII 1994 objął parafię w Gralewie. Wspólnie z pastorem niemieckim z Frankfurtu odsłonił 15 VIII 2007 r. tablicę w kościele w Janczewie, upamiętniającą pastorów i księży janczewskiego kościoła oraz poświęcił lapidarium na pobliskim cmentarzu. Zm. nagle na plebanii, pochowany 24 I na miejscowym cmentarzu.

Ottón Wojtekun, adwokat (* 27 VII 1927, † 28 XII 2009, Szczecin). W 1947 r. zdał maturę w gorzowskim Gimnazjum i Liceum (druga po wojnie matura w mieście), później skończył studia prawnicze i został adwokatem w Szczecinie, przez wiele lat kierował Zespołem Adwokackim nr 2 w Szczecinie. Był też aktywnym myśliwym. Pochowany 31.12. na Cmentarzu Centralnym w Szczecinie.

Jan WOJTYSIAK, działacz sportowy, brydżysta (* 28 IX 1924, Brzezie, † 6 V 2010, Gorzów). W 2002 brał udział w zjeździe absolwentów I LO z 1946–1953, pominięty jednakże w wykazach absolwentów. W 1977–1983 zasiadał w zarządzie KKS „Warta”, w ostatnich latach aktywny brydżysta, mistrz okręgowy.

Opr. Jerzy Zysnarski